

Р. О. Галустян

Світовий банк

СВІТОВИЙ БАНК — міжнародна фінансово-кредитна організація, спеціалізована установа [Організації Об'єднаних Націй](#), що надає країнам-членам фінансову та експертну допомогу для підтримання їхнього розвитку. Заснований у грудні 1945, розпочав операційну діяльність у червні 1946. Штаб-квартира розташована у Вашингтоні. Створенню С. б. передувало ухвалення 1944 на Бреттон-Вудській фінансовій конференції (США) його статутних документів. Як і [Міжнародний валютний фонд](#), С. б. належить до головних елементів Бреттон-Вудської системи. Його перші кредити були спрямовані на післявоєнну відбудову Західної Європи, але вже з кінця 1940-х рр. основну увагу зосереджено на підтримці розвитку країн Азії, Африки, Латинської Америки. С. б. є головною установою Групи С. б., що об'єднує 5 взаємопов'язаних інституцій: [Міжнародний банк реконструкції та розвитку](#) (1945), Міжнародну фінансову корпорацію (1956), Міжнародну асоціацію розвитку (1960), Міжнародний центр з урегулювання інвестиційних спорів (1966), Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій (1988). Термін «С. б.» найчастіше застосовують щодо Міжнародного банку реконструкції та розвитку і Міжнародної асоціації розвитку, що безпосередньо надають фінансування країнам. Вищий керівний орган — Рада С. б., до якої входять представники усіх країн-членів (зазвичай міністри фінансів або очільники центральних банків). Поточне управління здійснює Виконавча рада (25 виконавчих директорів) на чолі з президентом, якого обирає Рада директорів (він відповідає за реалізацію стратегії та адміністрування діяльності С. б.). Фінансові ресурси С. б. формують за рахунок внесків країн-членів (оплачений статутний капітал) і запозичень на світових фінансових ринках (через випуск облігацій). Основна місія С. б. — боротьба з бідністю та сприяння сталому економічному зростанню у країнах, що розвиваються. Він надає довгострокові позики на проекти розвитку (часто пільгові — через Міжнародну асоціацію розвитку), фінансує розбудову інфраструктури, розвиток сільського господарства, промисловості, систем освіти й охорони здоров'я, проводить політику підтримки приватного підприємництва. С. б. може виділяти гранти на соціальні програми, надавати технічну допомогу (експертні консультації, навчання управлінців), здійснювати аналітичні дослідження та публікувати доповіді щодо глобального економічного розвитку. Важливий напрям діяльності — стимулювання притоку приватних інвестицій у країни-позичальники, зокрема шляхом співфінансування проєктів і надання гарантій інвесторам. С. б.

дотримується принципів політичної нейтральності, фінансової стійкості та партнерства з країнами-позичальниками. Відповідно до Статуту, він ухвалює рішення, послуговуючись лише економічними критеріями та уникаючи політичної ангажованості у внутрішні справи держав-членів. Кредитування здійснюють на умовах повернення коштів із ретельною оцінкою платоспроможності позичальника й очікуваної ефективності проєкту. С. б. тісно співпрацює з урядами країн, іншими міжнародними організаціями та донорською спільнотою, приділяючи значну увагу прозорості й підзвітності у реалізації проєктів. У світовій фінансовій системі він є одним із найважливіших джерел офіційної допомоги розвитку (найбільшим у світі за обсягами фінансової підтримки для країн, що розвиваються). Разом із Міжнародним валютним фондом С. б. належить до базових інституцій регулювання міжнародних фінансів, що визначили засади світового економічного порядку після 2-ї світової війни. Він значно впливає на економічну політику багатьох держав через надання фінансування, пов'язаного з реалізацією реформ і проєктів, а також через аналітичну діяльність (підготовку глобальних доповідей, зокрема щорічної «Доповіді про світовий розвиток», індикаторів розвитку тощо). За час існування діяльність С. б. охопила сотні великих проєктів, що сприяли модернізації інфраструктури, розвитку людського капіталу та підвищенню фінансової стабільності численних країн. Його пріоритети змінювалися відповідно до глобальних викликів: від післявоєнної відбудови та підтримки промислового розвитку — до боротьби з масовою бідністю, сприяння сталому розвитку та вирішення питань, зокрема зміни клімату й подолання наслідків світових фінансових криз. С. б. продовжує відігравати провідну роль у мобілізації ресурсів для країн, що потребують зовнішньої підтримки, і залишається головним елементом світової фінансової системи.

Рекомендована література

1. Галустян Р. О. Оцінка ефективності та забезпечення прозорості використання зовнішніх фінансових ресурсів у національній економіці // Економіка та суспільство. 2024. № 60.

Бібліографічний опис:

Світовий банк / Р. О. Галустян// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890758>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).